

შირაკი

გამოცემის მდ-80 წელი

SHIRAKI

გამოიცის 1937 ლილან
ევროპულის მუნიციპალიტეტის გაზათი

№6 (9.815)

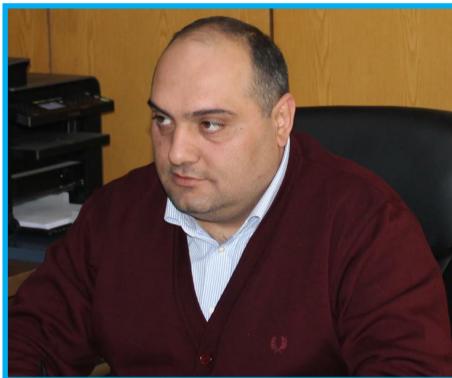
24 თებერვალი - 3 მარტი 2018 წელი

ფასი: 50 თეთრი

მოვალეობის გამოცემა

გილოცავა!

გვ.5

ლილი ისტორია- კატარი ფინანსი

ირაკლი შილოვაშვილი:
„მთელი ჩვენი ისტორია საქართველოს ქალების, დედების სათნეების, გმირობის, თავდადებისა და გამძლეობის მაგალითია და ასეა დღესაც. ქართულ კულტურაში ქალი არასდროს აღიქმებოდა სუსტ, დაუცელ არსებად, პირიქით, ის ყოველთვის იყო ჩვენი ეროვნულობისა და თვითმყოფადობის გარანტი.“

ნუბჩარ აკადემიული:
„მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი ცხოვრების ყოველი დღე ისედაც თქვენ გეპუთებით, ვფიქრობ, რომ შესაძლოა იმ დიდი პატივისცემისა და სიყვარულის გამოხატვას ზოგჯერ ვერ ვახერხებთ, 3 და 8 მარტის დღესასწაულები კი თთოველ ჩვენგანს საშუალებას აძლევს, კიდევ ერთხელ გაგრძნებინოთ ის სითბო და სიყვარული, რომელსაც თქვენ ყოველთვის იმსახურებთ.“.

ნიკოლოზ ჯანიაშვილი:
„ქალბატონებო, გილოცავთ გაზაფხულის დღესასწაულებს. ჩვენდა სამაყოდ, საქართველოში ქალის როლი ყოველთვის გამორჩეული იყო, ქართველ ადამიანს კი ქალისადმი პატივისცემა ოდითგან გააჩნდა. როგორც ჩვენი სახელმწიფოებრიობის მრავალსაუკუნოვან ისტორიაში, ასევე ქართულ ენაში, ფოლკლორსა თუ ლიტერატურაში ამის არაერთი მაგალითი არსებობს.“.

**მოგილური
ტელეცონები
- სავრთე
ჰქონვებისთვის**

გვ.4

ამ სააგავო დადოფლისეუაროვალს უდა ისნოკდეთ!

გვ.8

2 მარტი

18:00 სთ

დაოფლისეუაროვალი
მარია და საკაებალი
გილოცავა

ნატო გადამიტის
სოლო-კონცერტზე

დადოფლისეუაროვალი
კაფუარის სახლი
თავაზი თავაზი გორაკი გორაკი
კონცერტისა ბეჭედი გადამიტის

გვ.2-3

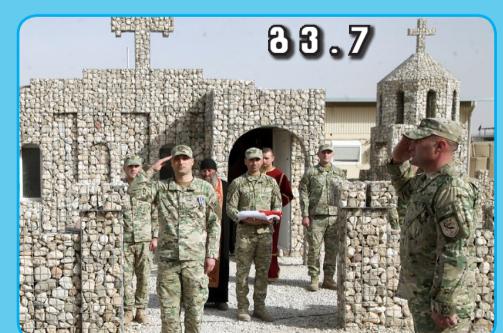
**უსახლპარო -
დახმარების
გარეშე**

დახმარების
შეწყვეტა
არ ნიშნავს
ადგილობრივი
სოციალური
პაკეტებით
სარგებლობაზე
უარის თქმას

**აფხაზეთში
ლამოგრაფიული
კატასტროფის
საფრთხეზე
ალაკარიკლენ**

გვ.2

**ავღანეთში
ქართველება
სახელმწიფო
ეკლესია ააშენეს**

გვ.7

2018 სეტემბრიდან საფრანგეთის რი გამოსხივება უარყოფითად მოქმედებს ფრნგ. „დღესდღეობით კარგი ტიპის მით არ მომართდება“ კი კონკრეტულ მოვალეობაზე.

რი გამოსხივება უარყოფითად მოქმედებს ადამიანის ჯანმრთელობაზე. მისი თქმით მოზარდებში ნერვული სისტემა ჯერ კიდევ ჩამოუყალიბელია, რაც რისკებს უფრო ზრდის.

დღნებ. „დღესადღეობით კარგი ტიპობა იმით განისაზღვრება, თუ როგორი ტელეფონი გაქცეს. და არა მარტო ტელეფონი. 3-4 წლის წინათ მობილური ტელეფონი არ მქონდა, ჩემი კლასელების უდიდეს ნაწილს კაჟონდა. მაშინ ვერც იმის აუცილებლობა ვხედავდი, რომ მობილურით მევლო და თა ჩემს ოჯახსაც არ ჰქონდა ტელეფონის ყიდვის საშუალება.

ჩემი 10 წლის შვილოსთვის მობილურს. რა-
მდენიც არ უნდა მეტყენებოს, რომ მის კლა-
სში ყველას აქვს ტელეფონი და მასაც უნდა,
რომ კლასებს აუკილებლად უნდა დაურე-
კოს გაკვეთილების განმავლობაში, ამაში
ნამდვილად ვერ დამართდებოდს. რამდენიმე
წლის შემდეგ, შეიძლება, მართლა დასჭირ-
დეს მობილური და მაშინ კუყიდი ორონდაც
იაფვასიანს. მუსიკის მოსახმენად, სათამა-
შოდ, გაკვეთილებზე მესივჯების გზავნისთვის
ტელეფონს არასოდეს შეკუძენ", – გვითხრა
მანანამ.

ბავშვების პოზიცია მშობლების პოზიციას ხმირ შემთხვევებში არ ეძიხევთა. ისინი თვლიან, რომ მობილური ტელეფონები მოზარდებისთვისაც აუცილებელია. გარდა ამისა, მათ ძირადლირებული ტელეფონები უფრო იზიდავთ, ვიდრე იაფი. სწორედ ამიტომაა, რომ მობილური ტელეფონი ხმირად ბულონგის მიზეზიც ხდება მოზარდებს

ებილის თანახმად, სოლომონი მოგილუ-
რი ტელეფონები მოძვევონ სასაკვლე-
ლის დასაცილისძან კირქმალება. აღსა-
ნონავის, რომ ეს საფრანგეთის პრეზი-
დენტ ებანეველ გაყრობის ერთ-ერთი
ინისაურჩევებ დაკირება იყო. ამჟაად,
საფრანგეთის დაწყებით სოლომონი, პა-
ვე ვეორე კლასაბაზე მოგილური ტე-
ლეფონების გამოყენება დაუშვებელია.
საქონისპირისან ეს პრეზიდენტი სრულად
აკმდებადება. მოსკოვის ვაჭულებები
ეპენებათ მოგილური ტელეფონები შეინ-
ხონ და საგავითილი აროვების დასრუ-
ლების მაღავე მიღებონ.

საფრანგეთში ბავშვები და მოზარდები
მობილურ ტელეფონს ხშირად გამოიყენე-
ბენ.

2015 წელს ჩატარებული კვლევის
შედეგებმა აჩვენა, რომ 2011 წლითან შე-
დარებით, მოზარდების 80%-ზე მეტი მო-
ბილურ ტელეფონს ან ე.წ. სმარტფონს
ფლობს, მაშინ, როდესაც ეს მაჩვენებელი
20%-ს შეადგენდა. საფრანგეთში მობილუ-
რი ტელეფონების „ჩანაცვლებას“ ყველა
ზოგადსაცავნამათლებლო დაწესებულება
გეგმავს. მომდევნო ორი წლის განმავლო-
ბაში პროგრამა ყველა ფრანგულ დაწყებით
სკოლაში გავრცელდება. ასპრობლება თუ
არა ესრომულ სკოლებში მოგიყვანი ატ-
ლაზონები? - ააჩვი ერთგვაროვანი მო-
საზოგადო არ არსებობს.

შვედი მეცნიერები ახალ დასკვნამდე
მივიღენენ. მათ საერთაშორისო კონფერენც-
კაზი „მოპილური ტელეფონები და ჯამბრ-
თელობა“ გაკეთეს განცხადება, რომ მო-
პილურების გამოყენებით ბავშვებში ტვინის
სიმსივნის რისკი სუთვავერ იზრდება. დაავა-
დება, შესაძლოა, მაშინვე არ გამოვლინდეს
და მოგვიანებით იჩინოს თავი.

შვედი შეცნიერების ამ მოსაზრებას ქართველი ექიმებიც იზიარებენ. ასოციაცია „ჯანმრთელი სამყაროს“ სამედიცინო ექსპერტის ზურაბ ფუტკარაძის განცხადებით, მობილურების ელექტრომაგნიტუ-

საჯარო სკოლებში გაკვეთილების განსაზღვრა მავლობაში მობილური ტელეფონებით სარგებლობა დაშვებულია. არის გამონაკლისის სკოლებიც, სადაც ტელეფონით სარგებლობა მხოლოდ დასცენებებზეა შესაძლებელი.

ზოგიერთი მშობელი პრობლემს ვერ ხედავს იმაში, თუ მის შვილს მობილური ტელეფონი ექნება. ისინი ყურადღებას უფრო მობილურის ფასზე ამახვილებენ ძვრიადლირებული ტელეფონების ყიდვას იმიტომ ერიდებიან, რომ ეშინაათ ვინწმემ არ ნართვას. სხვა პრობლემას ისინი ამაში ვერ ხითავთ.

ხშირია შემთხვევები, როცა მობილური
მოწყვეტის მიზანი მისამართი არ არის.

ველოციეს კლასში ყველაზე მაგარი ტიპი იყო, ვისაც ყველაზე ძვირიანი ტელეფონი ჰქონდა. ახლა მობილური ტელეფონი მეტად, მაგრამ ჩემთვის ამას დიდი მნიშვნელობა არ აქვს. ტელეფონი, ფაქტობრივად არაფერმი მშირდება და უმეტეს შემთხვევაში თან არც დამაჯეს", - აღნიშვნა თაოთაბ .

მშობლების ერთიანი ნაწილი იზარებს ექიმების მოსაზრებას და ეთანხმება იმ აზრს რომ მობილური ტელეფონით სარგებლობა ბავშვის ჯანმრთელობას საფრთხეს უქმნის სწორედ ამ შეხედულებით არის გამყარებული მათი პრზიცია, არ უყიდონ ბავშვები მობილურები.

մյած ամ մուսաթրցեան զամանակակից պատճեան

რეპას მოვახდენთ რომელიმე ჯგუფთან, ვიწყებთ საკუთარი ჯგუფის სხვა ჯგუფებთან შედარებას. იქიდან გამომდინარე, რომ თვითშეცვასება დაკავშირებულია სოციალურ იდენტობასთან, საკუთარი ჯგუფი უფრო მოსაწონად უნდა შეფასდეს, ვიდრე სხვა ჯგუფები, რათა შევინარჩუნით პოზიტიური თვითშეცვასება, რაც თავისი მხრივ, იდეალურ შესაძლებლობას იძლევა ცრურწმენების წარმოქმნისათვის.

მნიშვნელოვანია ვიცოდეთ, რომ სო-
ციალური იდენტობა საკუთარი თავის აღ-
ძმისა წარითა არა თაქჩი წევი მხოლოდ

ଯେବୁ ଦାନ୍ତିଲୋହ ରୁଦ୍ଧ କାମ ଫ୍ରେଶ୍‌ଟ୍ରୋ. କ୍ଷେତ୍ର ସରଳରୂପ
ମେ ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ରପ୍ରକାଶନ୍ଦେବିତ, ରନ୍ଧେଲ୍‌ସାଙ୍ଗ
ପଞ୍ଚଶିଖରାବେତ, ରନ୍ଧେ ମିଶ୍ରପ୍ରକାଶନ୍ଦେବିତ. କର୍ଣ୍ଣବ୍ୟ-
ନ୍ଦେ ଉଦ୍‌ଧରାବେ ବ୍ରତାନ୍ତରେତ୍ତିକା ମିଶ୍ରସାତ୍ରୀରେ, ରନ୍ଧେ
ଗାସାଫାରାନ୍ତିକାରୀରୁବେତ ସାହୁଜାରୀ ଲୋକାଲ୍‌ମୁରି
ନିର୍ମାଣକ୍ରମରେ ଏବଂ ମିଶ୍ରମିଶ୍ରମରେ ଏବଂ ପରିପ୍ରକାଶନରେ
ପରିପ୍ରକାଶନ୍ଦେବିତ ଏବଂ ଲୋକରୁମିଳିବାକୁଳା. ମାତ୍ରା-
ଲୋତାରୁ “ଶିଳାଦା” ଏବଂ “ଗାର୍ଜ୍” ଜଗନ୍ନାଥରୁଠିଲେ
କରି ଅଧିମିଳାନ୍ତରେବୀ ଗାସାଫାରାନ୍ତିକାରୀରୀନାମରେ କେତ ଦିଇ
ଜଗନ୍ନାଥମେ. ଅମିଲ ଶୈମଦ୍ଵେଷ ଶୈନ୍ତ୍ରଦେଶୀ ଲୋକାଲ୍‌ମୁରି
ଶୈଦାରାବେତ. ସାହୁଜାରୀରେ ଶୈମତିକ୍ରେ-
ବାନ୍ଦୀ କି ଗାନ୍ଧାରିବିତାରାବେତ କେରଳିବାଲ୍‌ମୁରି
ନିର୍ମାଣକ୍ରମରେ ଶୈଗରନ୍ଦେବାଶ, ରନ୍ଧେଲ୍‌ଥିଏ ପି-
ନ୍ଦେବ କିନ୍ତୁ ତୁଗିତଶୈଫାଲୀଶେବା ଅଭ୍ୟନ୍ତରେବୁଲା. ଅମିଲ
ଶୈମତିକ୍ରେବାନ୍ଦୀ ଅଳାର ଦାଗବେଶିକିରନ୍ତରେବେ, ରନ୍ଧେ
କିନ୍ମମେ ଶୈମରାଦାନ ବ୍ୟାପାରିତି”.

სოციალური იდენტობის თეორია

ତିରଣ୍ଟନେବୁଦୀଳ ଉଦ୍ଘବ୍ରତା ଗାନ୍ଧୀସାହେବରୁ
କା କ୍ଷେତ୍ରାଲ୍ପାଶ୍ଵେତ ଫ୍ରେଜିଟ୍ରାନ୍ଟର୍କାର୍ଯ୍ୟକୁ, ରାମଗର୍ଜାର୍ଯ୍ୟକୁ
ପାଦ ମେହିକାପିଲାର୍କର୍ଯ୍ୟକୁଠାର୍ଯ୍ୟକୁ, କୃତ୍ତିଲ୍ଲକ୍ଷ୍ମିନ୍ଦ୍ରାଜାର୍ଯ୍ୟକୁ
କାଳ ଧାରମକାଲୀନାଟ୍ରେଡର୍ଲୋ ନିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରାକ୍ଷେତ୍ର, କୃତ୍ତିଲ୍ଲକ୍ଷ୍ମିନ୍ଦ୍ରାଜାର୍ଯ୍ୟକୁ
ତାତ୍କର୍ଣ୍ଣନେବୀ, ଅଧାମିନ୍ଦ୍ରାକ୍ଷେତ୍ର, ରାମଲ୍ଲେଖପାତାନାକ୍ଷେତ୍ର
ତିରଣ୍ଟନେବୀ ଆଶ୍ରମକୁଠାର୍ଯ୍ୟକୁ. ଅଧାମିନ୍ଦ୍ରାକ୍ଷେତ୍ର କୃତ୍ତିଲ୍ଲକ୍ଷ୍ମିନ୍ଦ୍ରାଜାର୍ଯ୍ୟକୁ
କାଳା ଦ୍ୱାରା ଛୁଟିଗୁର୍ବି ଅର୍କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଗାଲାଙ୍କାଶ
ଅବ୍ଦ୍ରନ୍ତି, ରାମଗର୍ଜାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅର୍କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରକୁ, ଆଶ୍ରମକୁ
ଶ୍ରୀକାଳାମଣିର୍କ ଗାନ୍ଧୀନାମକ୍ଷେତ୍ରକୁ.

მეორე მხრივ, სოციალურ იდენტობაში იგულისხმება ჯგუფის მიკუთვნებულობით საკუთარი თავისა და სხვების აღქმა. სხვა სიტყვებით რომ ვთქათ, ზრადიულ კითხვაზე „ვინ ვარ მე“, ადამიანის პასუხი იქნებოდა შემდეგნაირი: „მე ის ვარ, რომელ სოციალურ ჯგუფსაც მიკუთვნები“. მაგალითად: უქებურთელი, ქართველი, მამა, ქალი, თავადი.

სოციალური ფსიქოლოგის, პენრი ტავაზელის აზრით, ჯგუფები, რომლებსაც ადამიანები მიკუთვნიერიან, სიამა-

ყისა და თვითშეფასების მნიშვნელოვანი
წყაროა. სწორედ ეს ჯგუფები გვაძლევები
სოციალურ იდენტობას, გრძნობას, რომ
სოციალური სამყაროს ნაწილი ვართ
იმისათვის, რომ გავაუმჯობესოთ საკუ-
თარ თავზე წარმოდგენა, ხელოვნურად
ვზრდით იმ ჯგუფების სტატუსს, რომელი
პსაც მიეკუთვნებით. მაგალითად: „ რაც
მაგრები ვართ, ქართველები ვართ“. ჩვევე
ასევე შეგვიძლია გავაუმჯობესოთ სა-
კუთარ თავზე წარმოდგენა სხვა, „გარე
ჯგუფის (რომელის წევრებიც არ ვართ
დისკრიმინაციით და ამ ჯგუფის წევრე-
ბზე წეგატიური ცრურნენების ქონით
მაგალითად: ამერიკის შეერთებულ
შტატების მოქალაქეთა ნაწილი ფიქრობ
ბს, რომ განსხვავებული აქცენტის გამო
ადგილობრივი ამერიკელები (ინდიელე
ბი) გაუნათლებლები არიან. 1994 წელ
გამოქვეწნებული სტატიის მიხედვით
კოლეჯებამთავრებული ადგილობრი
ვი ამერიკელი საავადმყოფოში მარტივ
დოკუმენტს ავსებდა, რა დროსაც მედდა
შემჩნია მისი განსხვავებული, „გაუმარ
თავი“ აქცენტი და შესთავაზა დახმარებ
დოკუმენტის შესვებაში, რაზეც გაპრაზე
ბულმა ადგილობრივმა ამერიკელმა უპა-
სუხა, რომ მას შეეძლო კითხვა.
ამ თეორიის საში ცენტრალური ას-
პტიდა: სოციალური კატეგორიზაცია
სოციალური იდენტობა და სოციალურ
შედარება.

სოციალური კატეგორიზაცია —
ესაა ტენდენცია, რომ დავყოთ ადამიანები „შეიდა“ და „გარე“ ჯგუფების კატეგორიებად. მსგავსი დაყოფა კიღევ უფრო ზრდის და აზვიადებს განსხვავებულობას ამ ორ ჯგუფს შორის, ხოლო იმაზე მეტად უსავამს ხაზს ერთ ჯგუფში მყოფი ადამიანების მსგავსებებზე, ვიდრე რეალურად არის. ადამიანების კატეგორიზება ძალზე პრაქტიკულია, რადგან იგი გვყარნახობს თუ როგორ მოვიქცეთ გარკვეულ სიტუაციაში, თუმცა, ეს ხშირად ცრულწმენებისა და სტერეოტიპების საფუძველი ხდება.

სოციალური იდენტობა — ესაა მოსაზრება, რომ ადამიანს არ აქვს ერთ განსაზღვრული იდენტობა, არამედ მრავალი, რომელიც განპირობებულია სხვადასხვა ჯგუფებში ყოფნით, ხოლო თითოეული მათგანი გამოიყენება მოცემული პირობების შესაბამისად, იმისათვის, რომ უკეთ შევეცავოთ გარემოს მაგალითად: თუ ჩვენი თავის კატეგორიზებას მოვახდენთ, როგორც პატიოსან ადამიანი, დავიწყებთ ისე მოქცევას, როგორც გვჯერა, რომ პატიოსანი ადამიანები იქცევიან და დავემორჩილებით „შეიდა“ ჯგუფში მიღებულ ნორმებს პატიოსნებასთან დაკავშირებით, მაშინაც კი, თუ ამ ნორმებს პატიოსნებასთან საერთო არაფერი აქვს.

სოციალური შედარება — უკვე
როდესაც საკუთარი თავის იდენტიფიკი

დიდი ისტორია - კატარია ფინანსები

დედოფლისნაროს მხარეთ
მცოდნეობის მუზეუმის საცვეში
უამრავი ნივთი თუ დოკუმენ-
ტი ინახება, რომელიც რუსი და
ქართველი ხალხს ურთიერთო-
ბას ასახავს. ერთ-ერთი ასეთი
გახსავთ „სამოვარი“. აქ ნახავთ
სხვადასხვა ფორმის სამოვრებ-
ს, რომლებიც ერთმანეთისაგან
განსხვავდებიან ფორმით, მო-
ცულობით, გონებამახვილური
ნარწეულებით, სახელურებისა თუ
ონკანების ორიგინალობით. მათ
მხოლოდ ერთი რამ აერთიანებთ
– დანიშნულება და მოხმარების
პრინციპი. თუ როდის, სად და
როგორ მოიკიდა ფეხი სამო-
ვრიდან ჩაის სმის კულტურაში.
მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში
გამართულ სამცენიერო კონფე-
რენციაზე ისაუბრა მუზეუმის
სპეციალისტება, ღვანძლმოსილმა
მუშაქმა ლალი ბასილაშვილ-
მა. კონფერენციას კულტურის
დარგის მუშაქები და მოწვეული
საპატიო სტუმრები მრავლად
ესწობოდნენ.

მომსხვენებელმა საუბარი
დედოფლისტყაროს წარსუ-
ლით დაიწყო: ისტორიული წე-
როები გვატყობინებენ, რომ
იგი დაუარსებია იქერის მეცნე
ბაკურს 351 წელს, მაგრამ, სრუ-
ლიად შესაძლებელია, ეს თარი-
ლი ქალაქის დაარსებისაც იყოს,
რადგან არქეოლოგიური გა-
თხრების შედეგად გამოვლენი-
ლია ანტიკური და ჩინა ანტიკუ-
რი ცხოვრების კვალი. ასე რომ,
ხორნაბუჯის დასახლება 2500
წელზე უსწესიც შეიძლება იყოს.
V საუკუნეში უამთაღმწერელი
კი გვატყობინებს, რომ ვახტანგ
გორგასალმა თავის შეილს და-
ჩის საუფლისნულო მამულად
გადასცა „ქალაქი კაბერიოვანი-
სა, რომელიც არს ხორნაბუჯი“.
ხორნაბუჯი საქამაოდ მჭიდროდ
დასახლებული ქალაქი ყოფილა,
მდიდარი, უხვი. მდებარეობდა
სავაჭრო გზაზე და ჩართული

იყო საერთაშორისო ეკონომიკურ სავაჭრო ურთიერთობები. აქ ერთმანეთს ხვდებოდნენ ვაჭრები ირანიდან, არაბული სამყაროდან, შუა აზიდან, ჩრდილოეთ კავკასიოდან, რუსეთიდან, თვით ჩიხეთიდნ და ინდოეთიდანც კი, მაგრამ 1263 წელს აღმოსავლეთ საქართველოს, რომლის კარიბჭესაც სწორედ ხორნაბუჯი წარმოადგენდა, 300 ათასიანი არმიით შეტოვესა მონლოლთა ურდოები ბერქა-ყავნის მეთაურობით და მინასთან გაასწორა მთელი მხარე. ხორნაბუჯის მზე ჩაესვენა, როგორც დასახლებული პუნქტისა, მაგრამ თავისი ფუნქცია შეინარჩუნა ხორნაბუჯის ციხეში, რომელიც გადმოუღახავ კედლად ედგა აღმოსავლეთიდან მომხდურ მტერს. საუკუნები ერთმანეთს მისდევდნენ, წლები გადიოდა და ხორნაბუჯის ხელახლ დასახლებას XIX საუკუნეში საფუძველი ჩაუყარა რუსმა გენერალმა გულიაკოვმა-1803 წელს მან ყარალაჯში, ბერქან-ხანის სასახლის ნაგრევებზე ააგებინა და აქ პირველად დააპანაკა რეგულარული არმიის ნანილი ჯერ ყაბარდოს, შემდეგ კი ნიუეგოროდის დრაგუნთა პოლკის სახით. მათი წანილი დედოფლისისნაროს ტერიტორიაზე განლაგდა. 1813 წლის 13 ნოემბერს ნიუეგოროდის 44-ე პოლკის მთელი შემაღებულობა აქ დაბინავდა და დაიწყო შტაბ-ბინების, კაზარმებისა და საჯინიბოების მშენებლობა. ადგილს „ცარსკე კოლოდეცი“ დაარქევს ცივი და გემრიელი წყაროების გამო. პირველი დასახლება „მაზოვკა“ იყო „მეფის წყაროს“ გარშემო, „იურიცინის წყაროსთან“ ჩამოყალიბდა ორი დასახლება „ინტერიელი“ და „სლობოდა“, ცენტრალური დასახლება გაჩნდა „დრაგუნთა წყაროსთან“ (ამჟამად „ჯარის წყალი“), ხოლო დასახლებას

კით, სამოვარს მოაოქროვებდა ან მოავერცხლებდა. სამოვარის თავდაპირველი წარმოშობის ადგილი არავინ იცის, მაგრამ ის ფაქტიურად გამოიყენებოდა ძველ რომშიც, ჩინეთშიც, ინდოეთშიც, შუა აზიის ქვეყნებში, აზერბაიჯანში, ყველგან, სადაც ჩაის სმის კულტურა ყოველ-დღიური ცხოვრების ნორმა იყო. ჩვენში სამოვარი რუსულთან არის კავშირში: პურენითან, ნატეს შაქართან, რუს „ბაბუშკებთან“, მათ მიერ გამომცხვარ მისაყოლებლებთან. 1850 წელს რუსეთში სამოვრის მწარმოებელი 28 ქარხანა არსებობდა. მათთვის ნორმა 120 ათასი სამოვარი იყო. სულ რაღაც 50 ნონის შემდეგ კი მხოლოდ ტულის ქარხანა უშვებდა 200 ათას სამოვარს ერთ წელიწადში. ჩაის

მოასერხა. ბოლოს ყაზბეგიდამ ნივთების მომტანმა მთიელმა დადგა თვითსადულარი - „სამოვარი“, აადულა, ჩაიც გააკეთა და მეფეს მიართვა. ეს ამბავი მეფის ქალებმა მეფეს მოახსენეს, მეფემ გაიცინა და სთქვა: „ბარში რომ ჭუა დაიკარგა, მთაში იპოვნესო, სირცხვილია, რომ მთის კაცმა გასწავლათ, როგორ ვერ შეატყვეთ თუ საიდამ წყალი უნდა ჩაგესხათ და საიდამ ნახშირი უნდა ჩაგეყარათო“.

თავდაპირველად სამოკარს
ნახშირზე და შემაზე ამჟუგაბდ-
ნენ, შემდევ ნავთზე და ბოლოს
ელექტროსამოვრებიც გამოვიდა
– დაასრულა თავისი საინტერუ-
სო გამოსვლა ლალი ბასილაშ-
ვილმა და დამსწრეთა დადებითი
შეფასებაც დაიმსახურა. თემას
გვიძებებაურა ხალხთა მეგობრო-

ဘამოყენებაშ ფართოდ მოიკიდა
ფეხს საქართველოში, საქალაქო
ყოფაში, განსაკუთრებით საზეი-
მო შეკრებებისა და საოჯახო
დღესასწაულების დროს. XIX-ე
საუკუნეში ჩაიზე დაპატიჟება
ერთგვარ მოდურ გატაცებად
იქცა, რამაც წინ ნამოსწინისა-
მოვარის მოხმარების კულტურა.
სამოვრები საქართველოში, ძი-
რითადად, შემოდიოდა რუსეთი-
დან, კერძოდ ქალაქ ტულიდან.
პირველი სამოვარი პეტრე პირ-
ველმა შემოიტანა პოლანდიდან.
მისი ორგანიზებული ნამოება
ქ.ტულაში ძებებმა ლისციცნე-
ბმა დაიწყეს, მერე კი ისე გან-
ვითარდა, რომ ტულა რუსული
სამოვრის სამშობლოდ იქცა, აქ
სამოვრის კეთება ხელოვნების
ნიმუშის დონეზე ავიდა. ხშირ
შემთხვევაში ოსტატი, ინდი-
ვილუროვანი დაკვირვის მიხედ-

სამის და სამოვარის კულტურა
ისე კარგად შეერწყა ქართველ-
თა ბუნებას, რომ თითქმის ყვე-
ლა ოჯახში ინახებოდა ეს ნივთი.
მარტო დიდი ნიკო ფიროსმანაშ-
ვილის ოცნებაც კმარა ამის დას-
ტურად: „ავაშენოთ დიდი სახლი,
რომ შევიყარნეთ ხოლმე ერთად,
ვიყიდოთ დიდი „სტოლი“ და „სა-
მოვარი“, გსვათ ჩაი, ბევრი ვსვათ
და ვილაპარაკოთ ხელოვნება-
ზე“. არსებობს მარიამ ყაზბეგის
ერთი საინტერესო მოგონება: „
იმპერატორიცა ეკატერინემ მეფე
ერევლეს ჩაის ჭურჭელი, „სა-
მოვარი“ და სხვა ნივთები გა-
მოუგზავნა საჩუქრად. ნივთები
საქართველოს მიჯვანზე მოიტა-
ნეს და ყაზბეგიანთ გადასცეს,
რომელიც მათ ობილისში მეფეს
ჩამოუტნეს. მეფემ სამოვრის
დადგმა ბრძანა, მაგრამ ვერც
ერთმა მოსამასხურმ ის ვერ

საქმეთა ცენტრის დირექტორმა
ნონა ჯიბლაშვილმა მადლობა
გადაუხადა მუზეუმის დირე-
ქტორს ლალი გურასპაულს და
მომსხვენებელს ლალი ბასილაშ-
ვილს საინტერესო ღონისძიების
ჩატარებისათვაზს.

କୁଠାର ମନ୍ଦିରମାଟିଲ୍ଲି

თანამედროვე ქართველური კილოების გავრცელების ველი

საქართველოს კულტურულ-
ადმინისტრაციულ ცენტრისან
სიმღრე-სიახლოების მიხედვით
გამოიყოფა დიალექტთა 3 ჯგუ-
ფი: ცენტრალური, განაპირო და
საქართველოს ისტორიული ტე-
რიტორიის გარეთ არსებული
კოლონი. ამ პარაგვაზე ზოგა-
ნანილში - ქართლში ცხოვრო-
ბს; ქართლი ძირითადად მოი-
ცავს მტკვრის შუა წელის ხეო-
ბას, კასპის, ქარელის, მცხეთის,
გორის, ცხინვალის, მარნეულის,
ბოლნისის, დმანისის, ახალგო-
რის, წალკის, ჯავის, თეთრიწყა-
როსა და ხაშურის რაიონებს.

დად წარმოვადგენთ თანამედროვე ქართველურ კილომა გავრცელების ველს რაოთხგასა და ხეობების მიხედვით (ვრცლადის, ტ. ფუტკარაძე, ე. დადანიშვილი, „ქართველური დიალექტოლოგია“, 2006). ამვერად ვისაუბრებთ ქართლურ და კახურ დიალექტებზე.

ცენტრალური კიბურები:
ქართლური დაბლექტი.
ქართლური ყველაზე მსხვი-
ლი დაბლექტური ერთეულია.
ქართლურ კიბურზე მეტყველი
ქართველობა საქართველოს
დღევანდელი საზღვრების მი-
ხედით ქვეყნის ცენტრალურ

ნანილში - ქართლში ცხოვრობს; ქართლი ძირითადად მოიცავს მტკვრის შუა ნელის ხეობას, კასპის, ქარელის, მცხეთის, გორის, ცხინვალის, მარნეულის, ბოლნისის, დმანისის, ახალგორის, წალკის, ჯავაის, თეთრიწყაროსა და ხაშურის რაიონებს.

ପାରିଷଦ୍ୟକୁଳୀ ପରିଲାପ

ყველაზე ახლოს
დგას სამწიგნობრო
ქართულთან. სხვა
ქართველურ კი-
ლოთაგან ყველაზე
მეტ საერთოს იგი
პოლობობს კახურ-
თან. ეს ბუნებრივია
მათი ტერიტორიუ-
ლი სიახლოებისა და
პოლიტიკურ-ეკონო-
მიკური ერთიანობის
გამო.

დიალექტური
თავისებურებების

გათვალისწინებით, ქართლურ
კილომეტრი თოხი ძირითადი კი-
ლოგრავი გამოიყოფა: (ცენტრა-
ლური ანუ შიდა ქართლური
(მცხეთის, კასპის, გორის, ქა-
რელის რაიონების მეტყველება),
ჩრდილო ანუ ზემო ქართლური
(ახალგორის, აგრეთვი, დუშე-

ତିଲ ରାନୀନଶ୍ଚି ଶେମାଗାଲୀ ସୋଗ୍ରୁଣ୍ଡ-
ଦୀଳ ମେତ୍ପୁଗ୍ରେଲ୍ଗଦା), ସାଥେରେତୀ ଅନ୍ୟ
କ୍ଷେମିର କାରତଲ୍ଲୁରି (ଗ୍ରହମାର୍ଗୁଣୀ,
ନେରାଙ୍ଗ୍ର-ସାନ୍ତିନ୍ଦୁରୀ, ରୁଖୁଲୀ, ଅଞ୍ଚ-
ଗ୍ରେଟୁରି ତଥ୍ବେଦୀ) ଏବଂ ଦାସବଲ୍ଲୁରି
କାରତଲ୍ଲୁରି (ଧୀର-ଜ୍ଵାମିଳି, ବାଶୁ-
ରିଲା ଏବଂ ସୁରାମିଳି ମେତ୍ପୁଗ୍ରେଲ୍ଗଦା).
କାବ୍ୟଶରୀ ଦ୍ୱାରାଲେଖିତ କାବ୍ୟରେ

ნები და თბილისის გარეუბანი.
კახელები საკმაო რაოდენობით
ცხოვრობენ თანანითის რაიონში.

კახეთი იყოფს: გარეკახე-
თად (მდ. ივრის შუა წელი), ქი-
ზიყად (მდ. ივრის ქვემო წელი),
შიგნიკახეთად (მდ. ალაზნის
მარჯვენა სანაპირო) და გაომა-

მხრად (მდ. ალაზნის მარცხენა სანაპირო). მიუხედავად ფართო გავრცელებულობისა, კახური მეტყველება ძირითადად კულტურული ერთნაირობა; გამოიყოფება სამი პილოტური: გარეუაშური, შიგნიპახური და ეზოიშური. ქიზიურის სახელწოდებით ცნობილია სიღნაღისა და ნანილობრივ დედოფლისწყაროს რაიონების მოსახლეობის მეტყველება. დანარჩენი კილოკვებისაგან განსხვავებით, ქიზიური მეტყველებისათვის დამახასიათებელია არქაული მოვლენები.

რას მოგვიტანე შეცვლილ სკაზესტატო გამოცლების ფორმატი?

2018 წლის სკოლის სააგენტატორო გამოცდები შეცვლილი ფორმატით ჩატარდება. ამის შესახებ სულ რამდენიმე დღის წინ გახდა ცნობილი, როდესაც შეფასებისა და გამოცდების ეროვნულ ცენტრში გამართულ ბრიფინგზე მაია მიმინოშვილმა სიახლეები გაასაჯაროვა.

კერძოდ, ცენტრის ინფორმაციით, ტესტირების დასრულებისას მოსწავლე ეკრანზე დანახავს არა ქულას, არამედ შეტყობინებას იმის შესახებ, გადალახა თუ არა მან მინი-მალური კომპეტენციის ზღვარი, ანუ მიიღო მინიმალურ 5,5 ქულაზე მეტიც თუ ნაკლები, ხოლო მე-11 და მე-12 კლასის მოსწავლეებისთვის ჩასაბარებელი საგნების ჩამონათვალი რჩება იგივე.

გამოსასვები გამოცდები წელსაც
ორ ეტაპად, მე-11 და მე-12 კლასებში
ჩატარდება. მე-11 კლასის
მოსწავლეები სასწავლო
წლის ბოლოს იმ საგნე-
ბს აპარებენ, რომელთა
სწავლაც დაასრულეს (ფი-
ზიკა, ქიმია, ბიოლოგია,
გეოგრაფია). დარჩენილ
4 საგანში კი ტესტირე-
ბას (მათემატიკა, ქართუ-
ლი ენა და ლიტერატურა),
უცხოური ენა, ისტორია)
მოსწავლეები სკოლის და-
მთავრებისას გადიან”, —
აცხადებენ გამოცდების
ეროვნულ ცენტრში.

მაის მიმინდვოლის
თქმით, იმისათვის, რომ
მოსწავლემ გამოსაშვებ
გამოცდებზე ზღვარი გა-
დალახოს, დაახლოებით 15
მარტივ კითხვას უნდა გას-
ცეს სწორი პასუხი.

სკოლის დამამთავრებელი გამოცდები კომპიუტერზე ადაპტირებული ტესტირების ქართული მოდულით (Gcat) ტარდება. მოსწავლის შესაძლებლობებზე მორგებული ტესტირების ქართული ვერსია — ალგორითმი და პროგრამული უზრუნველყოფა შეფასებისა და გამოცდების ინორმაცია დანართში შეიძლინა.

„თორმეტი წლის განვალობაში, როდესაც მოსწავლე სწავლობს სკოლაში, ყველაზე უკეთესად მას, ბუნებრივია, სკოლა შეაფასებს და პუნქტრივია, დადგითით შეფასების შემთხვევაში, მოსწავლეს შეუძლია, კიდევ ერთხელ დაადასტუროს, რომ მას მინიმალური კომპეტენცია გააჩინია კონკრეტულ საგანში”, - აცხადებს შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის დრუებორი.

მას შემდეგ, რაც ცონბილი გახდა, რომ 2018 წლის საატესტატო გამოცდები განსხვავებული ფორმატით ჩატარდება და ქულების — 5.5 სისტემა უქმდება, მაღალკლასელები არაერთ კითხვას სვამენ. გაჩნდა ეჭვები და მოსაზრებები უარყოფით შედეგებზე, გამოცდის გართულება—გამარტივებაზე და სხვ.

შეფასების გაუქმებამ უკმაყოფილება გამოიწვია აბიტურიენტების ნაწილშიც. ზოგისთვის მიუღებელი აღმოჩნდა სხვადასხვა დონის მოსწავლების გათანაბრება. მაგალითად, ვერ ხვდებიან, რატომ უნდა იყვნენ ის მოსწავლეები, რომლებმაც 5.51 მიიღეს, გათანაბრებული მათთან, ვინც გამოცდაზე 9.99 მიიღო? ზოგიერთი მშობელი ფიქრობს, რომ ეს უკანგადადებელი ნაბიჯია და სიკეთესა არ მოიტანს, შეიძლება, ნეგატიურ მოვლენებსაც კი შეუწყოს ხელობ.

— არავის ცოდნა არ თანაბრძება. მოდით ერთ მარტივ მაგალითს მოგიყვანთ: ქულები, რომელებსაც იღებდნენ მოსნავლეები გამოსაშვები გამოცდების დროს, არანაირი დატვირთვის მქონე არ იყო. პირობითად 5.51 ქულა რომ მიეღო რომელიმე საგანში მედალოსან მოსწავლეს, ის მედალს მაინც მიიღებდა.

ძალიან მნიშვნელოვანი და მთავარ-
რი ის არის, სკოლა როგორ აფასებს
მოსწავლეს. მე, პირადად, ნამდვილად
მოხარული ვიქენებოდი სკოლებს და
ჩვენ, ანუ ჩვენს ორგანიზაციას, გა-
გეზიარებინა ის პასუხისმგებლობა,
თუ როგორ ვაფასებთ მოსწავლეებ-
ს. ვუიქრობ, რომ ლომის ცილი
მოსწავლეების შეფასებისა სკო-
ლაზე უცდა მოდიოდეს, რადგან
გულწრფელად გეტყვით, რაც პრ
უცდა იდეალური საგამოცდო მო-
დელი მოვიგონოთ და რაც არ უცდდა

იდეალური შევფასებლები გვყვავდეს, სკოლის შეფასებას არაური შეი-დრობა. რადგან 12 წლის განმავლობაში მოღვაწეობს მოსწავლე სკოლაში და მასწავლებელზე კარგად არავინი იცის საკუთარი მოსწავლის შესაძლებლობები. აქედან გამომდინარე, რამდენად კარგია მოსწავლე, რამდენად

კევაში მოსწავლე, რომელიც ნლები
განმავლობაში არ სწავლობდა, ასე
თივე ქულას იღებდა. ეს კი ინვევდ
მითქმა -მოთქმას...მე ვფიქრობ, სწო
რი გადაწყვეტილება იყო და დროული
მე-12 კლასელისათვის შეტად იყო
უფრო დამთრგუნველი. იმიტომ, რო
ნინ ეროვნული გამოცდები უწევდათ
და თავის შესაძლებლობებში აღარ
იყვნენ დარწმუნებულნი. ეს ჩემი სუ
ბიექტური აზრია, შეიძლება ბევრი არ
დამეთანხმოს, მაგრამ გამოცდილება
აჩვენა, რომ ეს ასეა.

ელგა ხარუშვილი, ხორნაბუჯის საჯარო სკოლის პედაგოგი-გამოსასტეპების გამოცდების დატვირთვა ის გახლავთ, რომ ამით მოსწავლე კიდევ ერთხელ ადასტურებს, ფლობს თუ არ კონკრეტულ საგანში მინიმალურ კომპეტენციას, თორებ გავლენა ამ გამოცდებს არაფერზე არ აქვს.

რიენტებს საშუალება აქვთ, თავიანთი ცოდნა ეროვნულ გამოცდებზე გამოამჟღავნონ. მშობლები წელში წყდებოდნენ, ყველა საგამოცდო საგანში ამზადებდნენ, რომ მაღალი ქულის ამბიცია პერიდათ, ძალიან კარგია, რომ ქულები მოისპო.

სანამ CAT-ის გამოცდები დაიწყება, მასნავლებლის შეფასებაზე იყო დამოკიდებული მოსწავლის ატესტაციის აღება.

ახლაც თუ მეოთორმეტე კლასი ვერ
დაძლია, საატესტატო გამოცდებზე
ვერ გავა, ისე რომ, ყოველთვის მაინც
მნიშვნელოვანი მასწავლებლის შეფა-
სის, არ

ଶ୍ରୀମତୀ କଣ୍ଠପାତାଳ ଦେବି

შესახებ, რომ გადალახა თუ არა მი-
ნიმალური კომპეტენციის ზღვარი, ანუ
მიიღო მინიმალურ 5,5 ქულაზე მეტი
თუ ნაკლები. ამ ცვლილებამ არაერთ-
გვაროვანი რეაქცია გამოიწვია. ჩემი
აზრით, შეფასების ეს სისტემა გა-
მართლებულია, რადგან გამოსაშვებ
გამოცდაზე მოსწავლის მიერ მიღე-
ბულ ქულას არანაირი მნიშვნელობა
არა აქვს, მოსწავლემ უნდა გადალა-
ხოს ზღვარი და ასე აიღოს ატესტატი.
ათოსანი მოსწავლე თუ გამოცდაზე 8
-ს ან ნაკლებს მიიღებდა, ეს მისთვის
სტრესი იყო, ძალიან განიცდიდნენ,
თავი რომ ვერ ნარმოაჩინეს მაქსიმა-
ლურად. სამაგიეროდ, ბევრ შემთხ-

ვფიქრობ, მოსწავლეებმა უნდა
მოიხსნან სტრესი და ეს ასეც იქნება
მასწავლებლები ვეღარ წაუყენებები
ზედმეტ მოთხოვნებს მოსწავლეებს
რომ თუ ათოსანი ხარ, გამოცდი
დანაც 10 ქულა უნდა გამოიტანოო
ამიტომაც, მიმაჩინა, რომ ამ გამოცდ
დებმა თავისი დატვირთვა დაიპრუნდა
და მივესალმები საატესტატო გამოცდ
დაზე ქულის გაუქმებას. ამით წარჩინ
ნებული მოსწავლეები ამოისუნთქებენ
თუ ბავშვს აქვს მაღალი ქულები სკოლაში,
მოეხსნება უხერხულება იმაზე
რომ 5 წლის წინ ნასწავლი ისევ 10-ზე
არ ახსოვს. ამ სიტუაციის გამოსასხმო
რებლად, პირადად მე, ბევრ ბავშვი
ვიცნობ, ვინც სწორედ ამ მაღალი ქულის
თაობის და
დის რეპეტიტი
ტორთან, რო
მერე სკოლი
ან კლასელები
ან მასწავლე
ბლების ან სა
ზოგადოების
გაკიცხვის მი
ზეზი აღმოფხ
ვრას.

ՅՈՒՆԵՍԿՈՅԻ ԱՐ-
ՏՈՒԺՑՈՂՈ, №
ՏԱՀԱՐՄ ՏՎՈՐ-
ԼՈՒ ՔԵԴԱԳՈՐԾ
ՈՒ, ՌՈՐԾԱ-
ՀԵԴԱԳՈՐԾ, ԹՈ

ვესალმები საატესტატო გამოცდების შეცვლილი ფორმატით ჩატარებას მასწავლებელზე კარგად არავინ იცის საკუთარი მოსწავლის შესაძლებლობები. ხშირია შემთხვევები, როცა დაბადეს აკადემიური მოსწრების მოსწავლა ტესტირების დროს სრულიად გაუადგინებლად ადასტურებდა პასუხს და საბოლოოდ, მისდა გასაოცრად, დებულობდა მაღალ ქულას. ამ სისტემის შემოღებით, ჩემი აზრით, წარჩინებულ მოსწავლეებს მოეხსნებათ ზედმეტ სტრესი და უხერხულობა. ქულები რომლებსაც იღებდნენ მოსწავლეებს გამოსაშვებ გამოცდებზე, არანაირ დატვირთვის მქონე არ იყო. აბიტუ

ტემა იმიტომაა გამართლებული, რომ
გამოსაშევე გამოცდაზე მიღებულ ქუ-
ლას არანაირი მნიშვნელობა არ აქვს.
მან უნდა გადალახოს ზღვარი და ამით
იღებს ატესტატს. ათოსანი მოსწავლე
თუ ვერ მიიღებდა მაღალ ქულას, ეს
მისთვის სტრესი იყო და ითრგუნებო-
და. დაბალი აკადემიური მოსწრების
მოსწავლეს კი ზოგჯერ ისე უმართ-
ლებდა, რომ სხვებზე მაღალ შეფასე-
ბას ღებულობდა.... შენიშვნის სახით
მინდა გამოვყო, რომ კარგი იქნებოდა,
თუ მოსწავლეს თავისი ქულის გაკონ-
ტროლების საშუალება ექნებოდა. ეს
არც საჯარო იქნებოდა და არც დამ-
თრგუნველი”...

ქვირველას მკითხველო, ვეცაღეთი, თქვენთვის პედაგოგთა ნაცილის აზრი გაგვეცნ და ჩვენც, რომორც მშობლებს, კიდევ ერთხელ მიგვეძო სამოავლენდ ინფორმაცია, ჩვენი შვილების საატესტაციო გამოცდებითა და დაკავშირებით. რომორც დავინახეთ, პედაგოგთა უმრავლესობის აზრი თანხვედრაშია ერთმანეთთან და ცყველა მათგანი თითქმის ერთი-დაიგავე პოზიციაზეა, მაგრამ, რომორც დედა და რიგითი მოქალაქე, პასოლუტურად ვეთანხმები მათ და ვთვლი, რომ ეს სიახლე გაუმარ-ტივებს ჩვენს შვილებს სცავლების პროცესს და დადეგითად აისახება ცოდნის ხარისხზე, ხოლო დაგატე-პითი გადასახადებისგან და ზედ-მატი გადამზადებისგან გათავი-სუფლებისა და მკაფიობრივი მოვალეობი. ნამდვილად ვთვლი, რომ ოგიერტურ და კვალი-ფიციურ პედაგოგზე უკეთ ვერავინ შეაფასებს ჩვენს შვილებს, დაგროვ-და აიღი გამოცილება „შემთხვევით ქადაგზე“, ამიტომ, თუ ჩვენ ხელს შეუვეყყოთ ჩვენს გავვისას სრულ-ფასოვანი გარემოს შექმნაში, დიას, ისინი, სულ მალე დადეგი საუკეთე-სო შეძეგებს არახმლობდ საატეს-ტაცო, არამედ ეროვნულ გამოცდების და პედაგოგების და მშობლების მიერ განვითარ არას ასაგად დაგვი-ფასებენ უახლოეს მომავალში.

ელგა ხარაჭვილი

